

LANDSTINGSREVISIONEN

Granskning av landstingsstyrelsens redovisning av måluppfyllelse i delårsrapporten per augusti 2013

Rapport nr 12/2013

Innehåll

1 Sammanfattande analys.....	3
2. Bakgrund	4
2.1 Revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2 Metod	4
3. Resultat av granskningen.....	5
3.1 Landstingsstyrelsens samlade bedömning	5
3.2 Iakttagelser från granskningen.....	5
3.4 Landstingsstyrelsens underlag till delårsrapport.....	6
3.5 Iakttagelser från granskningen.....	10

1 Sammanfattande analys

Landstingsstyrelsen har i delårsrapporten per augusti 2013 väsentligt utvecklat sin redovisning av resultat för verksamhetsmål. Tidigare år har redovisningen av måluppfyllelsen för övriga styrelser och nämnder varit ytterst begränsade. I denna delårsrapport har landstingsstyrelsen en redovisning som också omfattar övriga styrelser och nämnder.

Inom vissa områden behöver landstingsstyrelsen fortsätta arbetet med att utveckla sin redovisning. Vi lämnar därför följande rekommendationer:

- För dialog med övriga styrelser och nämnder om att mätbara mål underlättar möjligheterna för såväl landstingsstyrelsen som övriga styrelser och nämnder att värdera resultatet av genomförd verksamhet. Vissa styrelser och nämnder har endast i begränsad utsträckning formulerat mätbara mål.
- I analysen av måluppfyllelsen kan landstingsstyrelsen ta mer hjälp av de mätbara mål som finns redovisade i delårsrapporten. Analysen i delårsrapporten tenderar att beskriva genomförd verksamhet istället för att analysera resultat.
- Landstingsstyrelsen bör i delårsrapporten tydligare redovisa hur styrelsen bedömer att styrelser och nämnder uppnår måluppfyllelse vid årets slut
- Landstingsstyrelsen bör i delårsrapporten bli tydligare med att redogöra vilka åtgärder styrelsen och övriga styrelser och nämnder vidtar i händelse av bedömd avvikelse från måluppfyllelse.

2. Bakgrund

Fullmäktige har beslutat att från och med år 2013 behandla två delårsrapporter. Den första delårsrapporten omfattar perioden januari till och med april och den andra delårsrapporten perioden januari till och med augusti.

Landstingsstyrelsens delårsrapporter till landstingsfullmäktige ska ge svar på frågan om styrelser och nämnder håller sig till de beslut och direktiv som fullmäktige beslutat för styrelser och nämnder. Delårsrapporterna ska också innehålla prognoser om det är troligt att fullmäktiges mål kommer att uppnås vid årets slut.

Styrelser och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med mål, beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelserna och nämnderna ansvarar också för återrapporteringen till fullmäktige. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

2.1 Revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen är inriktad mot en bedömning av hur landstingsstyrelsen redovisar resultat av genomförd verksamhet i förhållande till fullmäktiges verksamhetsmål. Granskning syftar till att besvara nedanstående revisionsfrågor:

- Har verksamheten bedrivits så att fullmäktiges verksamhetsmål uppnås?
- Är redovisningen i delårsrapporterna tillräcklig för att man ska kunna bedöma om det är troligt att fullmäktiges verksamhetsmål uppnås vid årets slut?

De bedömningsgrunder som utgör underlag för granskningens slutsatser är:

- Kommunallagen, 8 kap. 20 a § och 9 kap. 9 a §
- Lag om kommunal redovisning, 9 kap. 1 §

Granskningen omfattar inte frågan om det är troligt att landstingsstyrelsen vid årets slut kommer att uppnå fullmäktiges finansiella mål. Granskningen omfattar heller inte frågorna om delårsboksluten är upprättade i enlighet med god redovisningssed, i enlighet med Lag om kommunal redovisning samt om delårsrapporten ger en rättvisande bild av landstingets resultat och ställning. Dessa frågor ingår i en separat granskning av delårsbokslutet (nr 11/2013).

2.2 Metod

Granskningen har genomförts genom studier av landstingsstyrelsens delårsrapport till fullmäktige. Vi har även granskat de underlag övriga styrelser och nämnder enligt anvisningar överlämnat till landstingsstyrelsen.

3. Resultat av granskningen

3.1 Landstingsstyrelsens samlade bedömning

I delårsrapporten redogör landstingsstyrelsen med hjälp av tabeller för måluppfyllelsen för hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering. Med hjälp av tabeller redovisar landstingsstyrelsen även måluppfyllelsen för sitt eget verksamhetsområde som nämnd.

Därefter följer avsnitt med verbala beskrivningar av landstingsstyrelsen och övriga styrelser och nämnders måluppfyllelse. Utöver landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering så ingår i dessa beskrivningar redovisningar av måluppfyllelse för nämnderna för folkhälsa och primärvård, patientnämnden, kostnämnden, de två folkhögskolestyrelserna och regionstyrelsen för Regionförbundet i Västerbottens län.

I ett ekonomiavsnitt i delårsrapporten redovisar landstingsstyrelsen för ekonomiskt utfall per augusti och prognoser för utfall vid årets slut. Resultatet av granskningen av den ekonomiska redovisningen finns som tidigare framgått sammanfattad i separat rapport (nr 11/2013).

3.2 Iakttagelser från granskningen

Vår granskning visar att landstingsstyrelsen väsentligt har utvecklat sin redovisning i delårsrapporten per augusti 2013 jämfört med tidigare års delårsrapporter. I delårsrapporten redovisar landstingsstyrelsen resultatet för övriga styrelser och nämnder. Tidigare år har redovisningen för övriga styrelser och nämnder varit ytterst begränsad.

Vi ser att landstingsstyrelsen inom vissa områden behöver utveckla sin redovisning av måluppfyllelsen av verksamhetsmålen:

- Den verbala analysen under avsnittet 3.6 Sammanfattande beskrivning av nämndernas måluppfyllelse tenderar att beskriva hittills genomförd verksamhet istället för att analysera resultatet. Analysen skulle kunna bli bättre om landstingsstyrelsen i den verbala beskrivningen tog mer hjälp av de mätbara målen som finns redovisade i tabeller i delårsrapporten.
- Vissa styrelser och nämnder har endast i begränsad utsträckning formulerat mätbara mål. Landstingsstyrelsen bör föra dialog med dessa styrelser och nämnder om att mätbara mål underlättar möjligheterna för såväl landstingsstyrelsen som övriga styrelser och nämnder att värdera resultat av genomförd verksamhet.

- Landstingsstyrelsen bör i delårsrapporten bli tydligare med hur styrelsen bedömer att styrelsen själv samt övriga styrelser och nämnder uppnår målen vid årets slut.
- Landstingsstyrelsen bör i delårsrapporten bli tydligare med att redogöra vilka åtgärder styrelsen och övriga styrelser och nämnder vidtar i händelse av avvikelser från måluppfyllelse.

3.4 Landstingsstyrelsens underlag till delårsrapport

Ordföranden för landstingsstyrelsen har lämnat direktiv till samtliga styrelser och nämnder om att senast den 23 september 2013 lämna in sina underlag till delårsrapport. Av tabellen nedan framgår att samtliga nämnder och styrelser lämnat in underlag i tid till styrelsen. Hälso- och sjukvårdsnämnden fick skriftligen dispens från tidplanen av landstingsstyrelsens ordförande och beslutade om sitt underlag den 17 oktober 2013.

Styrelse/nämnd	Datum samt paragraf för beslut om delårsrapport
Hälso- och sjukvårdsnämnden	2013-09-17, § 93
Nämnden för funktionshinder och rehabilitering	2013-09-10, § 43
Nämnden för folkhälsa och primärvård i Skellefteå- och Norsjöområdet	2013-09-12, § 59
Nämnden för folkhälsa och primärvård i Umeåområdet	2013-09-18, § 76
Nämnden för folkhälsa och primärvård i Södra Lappland	2013-09-23, § 71
Vindelns folkhögskolestyrelse	2013-09-18 § 39
Storumans folkhögskolestyrelse	2013-09-25 § 42
Patientnämnden	2013-09-18 § 32
Kostnämnden	2013-09-23 §§ 32-33

I tabellen nedan har vi sammanställt några av de viktigare iakttagelser vi gjort vid granskning av de underlag som övriga styrelser och nämnder lämnat till landstingsstyrelsens delårsrapport.

Styrelse/nämnd	Kommentar
Landstingsstyrelsen (i egenskap av nämnd)	<p>I verksamhetsplanen beslutade landstingsstyrelsen att i delårsrapporten per augusti följa upp ett 30-tal av totalt ca 40 uppföljningsindikatorer. Styrelsen har även beslutat om en särskild uppföljningsplan för primärvården. Enligt denna skulle styrelsen i delårsrapporten per augusti följa upp ett 20-tal av drygt 30 indikatorer.</p> <p>Vi bedömer att styrelsens redovisning i delårsrapporten är tillfredsställande för cirka hälften av indikatorerna som skulle följas upp enligt verksamhetsplanen. För övriga indikatorer är det svårt att värdera styrelsens bedömning av måluppfyllelsen då målen inte är mätbara eller saknar tydliga målvärden. För några mål som styrelsen bedömer som delvis eller icke uppfyllda saknas prognoser för året.</p> <p>I delårsrapporten till landstingsfullmäktige redogör landstingsstyrelsen endast i begränsad omfattning för måluppfyllelsen inom primärvården. Redovisningen omfattar ett fåtal av de indikatorer som ingår i uppföljningsplanen för primärvården. Styrelsen konstaterar att det återstår en del innan hälsocentralerna inom hälsovalet når fastställda mål, men lämnar ingen prognos för måluppfyllelsen vid årets slut.</p>
Hälso- och sjukvårdsnämnden	<p>Granskningen visar att nämnden i större utsträckning än tidigare år formulerat mätbara mål. Nämnden har också blivit bättre på att i delårsrapporten redovisa resultat av genomförd verksamhet i förhållande till de mätbara målen.</p> <p>I verksamhetsplanen angav nämnden att man i delårsrapporten avsåg att följa upp ett 40-tal av de 50-talet indikatorer i verksamhetsplanen. I delårsrapporten bedömer nämnden att man uppfyller målvärden för 17 av sina indikatorer och delvis uppfyller målvärden för 16 indikatorer. Nämnden bedömer att man för 8 av indikatorerna inte uppnått målvärdena. När det gäller ekonomi så redovisar nämnden per augusti ett underskott mot budget på 84 miljoner kronor. Nämnden bedömer att man vid årets slut uppnår en budget i balans tack vare återbetalda AFA-medel. Nämnden uttrycker oro över att man inte klarar mål för tillgänglighet.</p> <p>Vi bedömer att nämnden i delårsrapporten har en tillfredsställande uppföljning för ca hälften av indikatorerna. För några av dessa indikatorer saknas emellertid prognoser för måluppfyllelsen vid årets slut.</p>

Styrelse/nämnd	Kommentar
<p>Nämnden för funktionshinder och rehabilitering</p>	<p>Nämnden har formulerat ett antal mål med koppling till fullmäktiges övergripande mål. Nämnden har beslutat om att i delårsrapporten redogöra för målen kring tillgänglighet och ekonomisk hushållning.</p> <p>Målet kring tillgänglighet är uppdelat på delmål för nämndens olika verksamheter. Resultatet presenteras i löptext. Nämnden gör ingen samlad bedömning av i vilken grad nämnden uppfyller målet. Vår granskning visar att nämndens verksamheter klarar fyra av tio delmål och att det finns en positiv trend även för de delmål där verksamheterna inte nått slutmålet vid en jämförelse mot tidigare mätningar.</p> <p>Nämndens ekonomi visar på underskott om 5,6 miljoner kronor. Underskottet förklaras med ökade kostnader för hjälpmedelsprodukter, högre driftskostnader och lägre intäkter från kommunerna. Delårsrapporten saknar prognos för nämndens ekonomi vid årets slut.</p>
<p>Nämnden för folkhälsa och primärvård i Skellefteå- och Norsjöområdet</p>	<p>Nämnden har i hög grad formulerat mätbara mål. I delårsrapporten har nämnden följt upp målen på ett tillfredsställande sätt. Med undantag för ett mål, målet om föreläsningar på Campus Skellefteå, så bedömer nämnden att man kommer att nå sina mål vid årets slut.</p>
<p>Nämnden för folkhälsa och primärvård i Umeåområdet</p>	<p>Nämnden har i hög grad formulerat mätbara mål. I delårsrapporten har nämnden följt upp målen på ett tillfredsställande sätt. Nämnden har dock missat att följa upp två av sina mål. Dessa är målet att politiskt företräda nämnden och målet att nämnden ska ha företrädare i alla folkhälsoråd. För dessa mål saknas redovisning i delårsrapporten. Nämnden bedömer att man kommer att uppfylla sina mål vid årets slut.</p>
<p>Nämnden för folkhälsa och primärvård i Södra Lappland</p>	<p>Nämnden har utvecklat sin verksamhetsplan och formulerat fler mätbara mål jämfört med tidigare år.</p> <p>Nämndens redovisning i delårsrapporten av måluppfyllelsen kan i vissa delar utvecklas. Till skillnad från de två övriga nämnderna för folkhälsa och primärvård redovisar inte nämnden måluppfyllelsen med hjälp av en tabell. Vår granskning visar att nämnden missat att följa upp några av målen. För vissa av målen är det också svårt att värdera nämndens redovisning till följd av att det saknas mätbara mål. Nämnden bedömer att man kommer att uppfylla sina mål vid årets slut.</p>

Styrelse/nämnd	Kommentar
Vindelns folkhögskolestyrelse	<p>Folkhögskolestyrelsen har endast ett mätbart mål i sin verksamhetsplan. Detta mål avser antalet deltagarveckor på skolan. I delårsrapporten bedömer folkhögskolestyrelsen att målet på 5305 deltagarveckor kommer att uppnås vid årets slut. Folkhögskolestyrelsen har i övrigt inte brutit ner några av fullmäktiges övergripande mål. I delårsrapporten beskriver styrelsen genomförd verksamhet verbalt med löptext.</p> <p>Folkhögskolestyrelsen förklarar det ekonomiska underskottet med att man i år investerar överskottet från tidigare verksamhetsår på nya utbildningar och lokalinvesteringar.</p> <p>Mot bakgrund av att folkhögskolestyrelsen begränsat sig till endast ett verksamhetsmål är det svårt att med stöd av delårsrapporten bedöma om styrelsen vid årets slut kommer att infria fullmäktiges förväntningar på verksamheten.</p>
Storumans folkhögskolestyrelse	<p>Folkhögskolestyrelsen har tre mätbara mål i sin verksamhetsplan. Av delårsrapporten framgår att två av målen kommer att uppnås medan det är tveksamt om det tredje målet kommer att nås. Folkhögskolestyrelsen har inga övriga mål kopplade mot fullmäktiges övergripande mål. I delårsrapporten beskriver styrelsen sin verksamhet verbalt med koppling till målen.</p> <p>Folkhögskolestyrelsen gör en prognos om ett ekonomiskt underskott vid årets slut om 300 000 kr.</p> <p>På samma sätt som med Vindels folkhögskola kan styrelsen för Storumans folkhögskola utveckla sin styrning och uppföljning genom att ta fram fler mätbara verksamhetsmål.</p>
Patientnämnden	<p>Nämnden har i delårsrapporten gjort bedömningen att det är tveksamt om budgeten för verksamheten år 2013 kommer att hållas. Anledningen till detta är att nämnden under verksamhetsåret stått som värd för en kongress för regionens patientnämnder. I övrigt har nämnden bedömt att de vid årets slut når uppsatta mål. Vi bedömer att patientnämnden på ett tillfredsställande sätt följer upp verksamheten i delårsrapporten.</p>
Kostnämnden	<p>Nämnden når inte upp till målet om 95 procent kundnöjdhet. Målet om 90 procent personalnöjdhet följs inte upp i delårsrapporten. Nämnden har gjort bedömningen att de kommer nå det ekonomiska målet vid årets slut. Flera av målen som nämnden satt upp är inte mätbara. Den uppföljning som nämnden gjort i delårsrapporten är därmed svår att värdera.</p>

3.5 Iakttagelser från granskningen

Granskningen visar att flera av nämnderna väsentligt utvecklat sin redovisning av måluppfyllelse i delårsrapporten i jämförelse med tidigare år.

- De flesta nämnder har formulerat fler mätbara mål i sina verksamhetsplaner jämfört med tidigare år.
- I högre utsträckning har nämnderna i sina delårsrapporter värderat genomförd verksamhet med hjälp av de mätbara målen.
- Flera av nämnderna använder sig av tydliga tabeller för att redovisa sin måluppfyllelse.

Av granskningen framgår att det ännu återstår områden som nämnderna kan utveckla. För vissa av nämnderna handlar det om att säkerställa att formulerade mål i högre grad blir mätbara. I andra fall handlar det om att hitta bättre strukturer i delårsrapporterna för att redovisa måluppfyllelsen. En tredje iakttagelse är att några av nämnderna bör bli tydligare i delårsrapporterna med att bedöma måluppfyllelsen vid årets slut.

Umeå den 4 november 2013

Richard Norberg

Certifierad kommunal revisor